

**PRZEGLĄD  
WOJSKOWO-TECHNICZNY**

110.2.396

II

61(1927)



PRZEGLĄD  
WOJSKOWO-TECHNICZNY

---

---

S A P E R  
(dawniej „Saper i Inżynier Wojskowy“)

ROK SZÓSTY  
TOM IX  
LIPIEC — GRUDZIEŃ 1927

W A R S Z A W A .



---

---

OGÓLNY KOMITET REDAKCYJNY:

Przewodniczący plk. SKORYNA.

plk. KOSSAKOWSKI (Z-ca Przewodniczącego), plk. DĄBKOWSKI,  
plk. inż. HALLER, plk. ORLIK RÜCKEMANN, ppłk. CIBOROWSKI,  
ppłk. inż. KALIŃSKI, kpt. KLECZKE, kpt. KORCZYŃSKI,  
kpt. KULESZA, por. MACHALSKI.

REDAKTOR NACZELNY: plk. JAN SKORYNA.

---

KOMITET REDAKCYJNY „SAPERA“:

Przewodniczący ppłk. CIBOROWSKI.

plk. inż. Jastrzębski, ppłk. Rewieński, mjr. Czarnecki, mjr. inż. Glazek,  
mjr. Okołow, mjr. Skąpski, mjr. Spalek, kpt. Biesiekierski, kpt. Dąbrowski,  
kpt. inż. Gliński, kpt. Górka.

REDAKTOR: kpt. KAROL KLECZKE.

---

KOMITET REDAKCYJNY „ŁĄCZNOŚCI“:

Przewodniczący ppłk. inż. KALIŃSKI.

plk. Niepołomski, mjr. inż. Dobrski, mjr. inż. Krulisz, mjr. Łukomski,  
mjr. Cępa, inż. E.S.E. Ziemiński, por. inż. Pomirski, por. inż. E.S.E. Hubert.

REDAKTOR: por. RENÉ MACHALSKI.

---

KOMITET REDAKCYJNY „BRONI PANCERNEJ“:

Przewodniczący plk. ORLIK-RÜCKEMANN.

ppłk. inż. Meyer, mjr. inż. Pawluć, mjr. Rahden, inż. Mackiewicz, inż.  
Paszewski, kpt. Brzozowski, kpt. inż. Gorzkowski, kpt. Majewski.

REDAKTORZY: kpt. ANTONI KORCZYŃSKI i kpt. JERZY KULESZA.

---

---

## SPIS RZECZY:

### SKOROWIDZ DZIAŁOWY

#### Ogólne, organizacja, wyszkolenie.

<i>St. A.</i> Jeszcze o saperach i pontonierach . . . . .	102	
<i>St. A.</i> Szkolenie oficerów rezerwy saperów. . . . .	340	
<i>Czarnecki mjr.</i> Wyszkolenie saperskie w piechocie francuskiej. . . . .	343	
<i>Giergielewicz kpt.</i> Organizacja korpusu inżynierów za Stanisława Augusta. . . . .	133	177
<i>Hellman kpt.</i> Organizacja i metody szkolenia w Oficerskiej Szkole Inż. w Wersalu. . . . .	263	
<i>Hellmann kpt.</i> Szkolenie oficerów inżynierji w armji niemieckiej. . . . .	346	
<i>Jastrzębski płk. inż.</i> W sprawie szkolenia oficerów saperów. . . . .	157	
<i>W. K.</i> Szkolenie oficerów saperów. . . . .	47	
<i>Kl.</i> Wpływ mechanizacji armji na organizację i użycie saperów w polu (według artyk. kpt. Hutsona w Royal Eng. Journal). . . . .	15	82
<i>Nejberg mjr.</i> O potrzebie wyposażenia saperów i pionierów w łodzie żelazne. . . . .	185	
<i>R. P.</i> Jeszcze uwagi do „Uwag w sprawie reorganizacji saperów“. . . . .	46	
<i>Spalek mjr.</i> Rola i użycie saperów w polu. . . . .	314	
<i>S.</i> Szkolenie rezerw w armji St. Zjedn. . . . .	281	
<i>M. W.</i> W sprawie doktryny saperskiej. . . . .	44	
Technika cywilna a wojsko. <i>Abr.</i> . . . . .	110	
Organizacja saperów według poglądów austriackich. <i>Kl.</i> . . .	354	

#### Fortyfikacja.

<i>Abramowski płk. inż.</i> Elektryzacja przeszkód niemieckich w czasie wojny światowej. . . . .	194	
<i>Jastrzębski płk. inż.</i> Twierdze o układzie pierścieniowym. . . . .	121	



K. P. Rosyjskie poglądy na ochronę miast przed atakami lotniczymi. ....	335	
Ogólne zasady deformującego farbowania maskawniczego <i>Abr.</i>	287	
Maskowanie żołnierzy podczas zimy zapomocą okrycia białego.		
<i>W. Abramowski, płk. inż. w st. sp.</i> .....	352	
Schrony przeciwlotnicze <i>K. Cz.</i> .....	222	
Sowieckie poglądy na maskowanie. <i>J. E.</i> .....	37	95
Elektryfikacja frontu niemieckiego. <i>G.</i> .....	52	
Granat przeciwko fortyfikacji stałej. <i>Kl.</i> .....	350	
Tymczasowy regulamin techniczny maskowania. <i>Levittoux mjr.</i>	213	
Fortyfikacja stała w obronie kraju. <i>Levittoux mjr.</i> .....	292	

### Drogi i mosty.

<i>Czarnecki mjr.</i> Przeprawy przez Dunaj podczas wojny światowej (na podstawie pracy gen. Kopetza) .....	27	
<i>Czarnecki mjr.</i> Przeprawy przez Dunaj podczas wojny światowej, ze szczególnem uwzględnieniem mostów drogowych Herbert'a. ....	143	
<i>W. Dziakiewicz płk. inż.</i> Obliczenie prześwitu mostów. ....	191	
<i>Kleczke kpt.</i> Przeprawa przez Wisłę w lipcu 1915 r. ....	237	
<i>Kochan kpt.</i> Budowa ciężkiego mostu polowego przez szkołę podoficerską 7 pułku saperów na Warcie pod Poznaniem. ....	126	
<i>Schmidt mjr. inż.</i> Wody powodziowe z końca sierpnia b. r.	260	
<i>Truss kpt.</i> Kilka słów o budowie kładek bez podpór stałych.	65	
<i>Tyszyński kpt. S. G.</i> Zniszczenie i naprawa linii komunikacyjnych. ....	148	202 320
<i>Wartoń mjr.</i> Odbudowa mostu kolejowego pod Jaremczem.	301	
<i>Żenczykowski Wacław inż.</i> Najracjonalniejszy ciężar młotów kafarowych. ....	253	
Wpływ nawierzchni dróg gruntowych na ruch transportu motorowego. <i>Abr.</i> .....	167	
Z niemieckiego regulaminu pontonierskiego. <i>K. Cz.</i> .....	53	
Żegluga śródlądowa. <i>K. Cz.</i> .....	230	
Drogi wodne a koleje żelazne. <i>G. D.</i> .....	289	
Szkielet do napinania worków Haberta. <i>R. P.</i> .....	109	
Przeprawy na pływakach Polańskiego. <i>R. P.</i> .....	283	

### Minierstwo.

<i>Tyszyński kpt. S. G.</i> Zniszczenie i naprawa linii komunikacyjnych. ....	148	202	320
Przyczyny częstych zacięć przy wysadzaniu jednoczesnem połączonych szeregowo zapalników żarowych. <i>Abr.</i> .....	229		

Przyrząd do mierzenia średnicy minowych otworów wiertniczych. <i>K. Cz.</i> .....	57
Użycie min wiertniczych do niszczenia dróg. <i>K. Cz.</i> .....	166
O materiałach wybuchowych górniczych. <i>Guderski kpt.</i> .....	225

### Różne.

<i>Baranowski kpt.</i> Uniwersalny regał-ogniwo. ....	139
<i>B-ski.</i> Promocja w Oficerskiej Szkole Inżynierji. ....	161
<i>Bużkiewicz kpt.</i> Współdziślanie reflektorów z artylerją i lotnictwem w obronie przeciwlotniczej. ....	9 75
<i>M. ś. p. gen. bryg. inż. Hugo Griebisch.</i> ....	35
<i>M.</i> Pożegnanie płk. a. fr. Bost'a. ....	273
<i>J. S.</i> Sprawozdanie z VI zawodów saperskich. ....	274
<i>Sośnicki kpt.</i> Towarzystwo Amerykańskich Inżynierów Wojskowych. ....	279
* Z życia I pułku Saperów Legjonów im. gen. Tadeusza Kościuszki. ....	163
*** Święto 2 pułku Saperów Kolejowych. ....	277
Inżynier wojskowy generał broni K. I. Wieliczko. <i>Abr.</i> .....	165
Wiadomości służby geograficznej. <i>Kl.</i> .....	170
Saperzy w manewrach na samochodach. <i>Kl.</i> .....	218
Francuski podręcznik podoficera inżynierji. <i>Kl.</i> .....	354

### Kolejnictwo.

<i>Wartoń mjr.</i> Odbudowa mostu kolejowego pod Jaremczem. ....	301
<i>Tyszyński kpt. S. G.</i> Zniszczenie i naprawa linii komunikacyjnych. ....	148 202 320
Organizacja amerykańskich bataljonów kolejowych. <i>Abr.</i> ...	290
Pociągi i samochody szynowo-drogowe. <i>G. D.</i> ...	51
Jednotorowa kolejka konna. <i>G. D.</i> .....	111

### Przemysł i technika.

Spawanie elektryczne żelaza w budownictwie i mostownictwie <i>G. D.</i> .....	104
-------------------------------------------------------------------------------	-----

### Wykaz współpracowników.

<i>Abr.</i> .....	110	229	165	167	287	290
<i>Abramowski płk. inż.</i> .....	194	352				
<i>St. A.</i> .....	102	340				
<i>Baranowski kpt.</i> .....	139					
<i>B-ski</i> .....	161					
<i>Bużkiewicz kpt.</i> .....	9	75				



	<i>Str.</i>
<i>Czarnecki mjr.</i> .....	27 143 343
<i>K. Cz.</i> .....	53 57 166 222 230
<i>Dziakiewicz plk. inż.</i> .....	191
<i>G. D.</i> .....	104 111 289
<i>J. E.</i> .....	37 95
<i>Giergielewicz kpt.</i> .....	133 177
<i>Guderski kpt.</i> .....	225
<i>G.</i> .....	52
<i>Hellmann kpt.</i> .....	263 346
<i>Jastrzębski plk. inż.</i> .....	121 157
<i>Kleczke kpt.</i> .....	15 82 237
<i>Kl.</i> .....	170 218 350 354
<i>W. K.</i> .....	47
<i>Kochan kpt.</i> .....	126
<i>Levittoux mjr. S. G.</i> .....	213 292
<i>M.</i> .....	35 273
<i>Nejberg mjr.</i> .....	185
<i>K. P.</i> .....	335
<i>R. P.</i> .....	46 109 283
<i>Schmidt mjr. inż.</i> .....	260
<i>Spatek mjr.</i> .....	314
<i>J. S.</i> .....	274
<i>S.</i> .....	281
<i>Sośnicki kpt.</i> .....	279
<i>Truss kpt.</i> .....	65
<i>Tyszyński kpt.</i> .....	148 202 320
<i>Wartoń mjr.</i> .....	301
<i>M. W.</i> .....	44
<i>Żenczykowski Wacław inż.</i> .....	253
<i>*</i> .....	153
<i>***</i> .....	277



---

---

## Uwadze P. P. Czytelników!

Rozpoczęliśmy umieszczać na okładce pisma fotografie, przedstawiające interesujące momenty z pracy i życia wojsk technicznych.

Wobec tego, że fotografii takich posiadamy bardzo niewiele, zwracamy się do wszystkich Prenumeratorów z prośbą o łaskawe przysyłanie nam ciekawych zdjęć — o ile możliwości z czasów wojny polsko-rosyjskiej z r. 1919—1920, również mogą być interesujące zdjęcia z ćwiczeń czasu pokojowego. Zdjęcia te powinny być o ile możliwości na papierze błyszczącym, *format dowolny*, w kolorze (tonie) czarnym. Przedewszystkiem pożądane są zdjęcie efektowne, dobrze wykonane technicznie. Pod zdjęciami będziemy zaznaczać jaki oddział przedstawiają i nazwisko fotografa.

*Gwarantujemy nieuszkodzony zwrot fotografii*, przyczem jako *premię* będziemy załączać 10 odbitek na kredowym papierze, oraz za cenę 6 złotych dowolnych książek wojskowych.

Redakcja „Przeglądu Wojskowo-Technicznego“.

---

---

## Książki, które wpłynęły do Redakcji.

Szkoły techniczne, szkoły mistrzów, rzemieślnicze i kształcące zawodowe. Nakł. Tow. Kursów Techn. w Warszawie. Odbitka z „Przeglądu Technicznego”, Warszawa 1927, str. 24.

Révolution et nouveauté de la grande guerre. B. Cloche. Berger-Levrault Editeurs. Nancy — Paris — Strasbourg 1927, str. 132.

Wyniki pomiarów objętości przepływu w dorzeczu Dunajca. Min. Rob. Publ. Państwowa służba Hydrograficzna. Warszawa 1927, str. 57 i 4 plansze.

Zadania taktyczne dla podstawowych jednostek broni. Zezzyt III. Grono profesorów W. S. Wojsk., str. 87, 7 szkiców 1927.

Wieczne baterje i prostowniki anodowe. Z. Jodkowski i E. Kierczalski. Radjobiblijoteka Nr 3, str. 45. Wyd. Księg. T. Ułasiński, Warszawa 1927.

---

---

# WEZWANIE DO CZYTELNIKÓW!

Chcielibyśmy, żeby pismo nasze miało jaknajwiększą ilość prenumeratorów. Jest to zrozumiałe. Ale chcielibyśmy również, żeby jaknajwiększa ilość prenumeratorów była naszymi czytelnikami.

Jak osiągnąć poczytność pisma, inaczej mówiąc, jakiem chcę mieć nasi prenumeratorzy swoje pismo — oto pytanie, z którym się do nich zwracamy.

Prosimy o odpowiedź na następujące pytania:

1. Jakie tematy w „Przeglądzie Wojskowo-Technicznym“ wskazane jest traktować obszerniej, w jakim kierunku?
2. Jakie sprawy wskazane jest poruszać, które dotąd nie były omawiane?
3. Jakie dziedziny są traktowane w „Przeglądzie” zbyt obszernie?
4. Jakie prace wskazanem byłoby wydać w „Bibliotece Wojskowo-Technicznej“, której druk rozpoczynamy w obecnym miesiącu?

Wreszcie zwracamy uwagę Czytelników, że w roku bieżącym otworzyliśmy w piśmie naszym dział p. t. „Wolna Trybuna“, w którym zamierzamy pomieszczać wszelkie, choćby drobne, odręczne notatki, dotyczące naszego życia, kłopotów i bolączek naszej służby.

Wiele niedomagań istnieje tylko dlatego, że wcale, albo za mało się na nie zwraca uwagi.

Stwarzając „Wolną Trybunę“, chcemy tą drogą ułatwić pożądaną wymianę myśli i przyczynić się do wyświeślenia szeregu spraw, interesujących ogół oficerów.

W myśl tego zwracamy się do ogółu Kolegów, w szczególności do Kolegów z pułków i batalionów, z gorącą prośbą o współpracę!

Redakcja „Przeglądu Wojskowo-Technicznego”.